

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W RZESZOWIE

LRZ.410.17.1.2024

Pan
Norbert Kieć
Dyrektor
Magurskiego Parku Narodowego

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.441.35.2025 Komisji
Rozstrzygającej z dnia 28 kwietnia 2025 r.

P/24/043 – Tworzenie i zarządzanie obszarami Natura 2000 w Polsce

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Magurski Park Narodowy ¹ , Krempna 59, 38-232 Krempna
Kierownik jednostki kontrolowanej	Norbert Kieć, Dyrektor Magurskiego Parku Narodowego od 19 września 2019 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Marian Stój od 1 stycznia 2019 r. do 31 maja 2019 r., Przemysław Machura ² od 24 czerwca 2019 r. do 18 września 2019 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Zarządzanie obszarami Natura 2000³2. Finansowanie obszarów Natura 20003. Nadzorowanie obszarów Natura 2000
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do 30 czerwca 2024 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych także przed i po tym okresie
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Mateusz Malig, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/99/2024 z 27 sierpnia 2024 r.2. Paweł Miśkiewicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/100/2024 z 27 sierpnia 2024 r.

(akta kontroli tom I str. 3-9)

¹ Dalej: MPN lub Park.

² Pełnił obowiązki Dyrektora MPN.

³ Dalej również N2000.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Zarządzanie obszarami N2000 w Parku było utrudnione z powodu braku obowiązującego dokumentu planistycznego, który obejmowałby te obszary. W MPN od chwili wejścia w życie ustawy o ochronie przyrody⁶ nie było ustanowionego planu ochrony (PO). Zadania ochronne (ZO) nie uwzględniały elementów wskazanych w art. 28 ust. 10 uop. Działania zmierzające do ustanowienia PO podejmowane były od 2015 r. Wówczas została opracowana i przekazana do Ministerstwa Środowiska (MŚ) pierwsza wersja tego dokumentu, jednak z uwagi na niepoddanie jej konsultacjom społecznym nie została ona przyjęta. Dalsze prace nad projektem PO, uwzględniające przeprowadzenie konsultacji społecznych oraz poddanie go opiniowaniu przez rady gmin, zwieńczone zostały przekazaniem nowego projektu PO do Ministerstwa Klimatu i Środowiska (MKiŚ) we wrześniu 2023 r., co znacznie przybliżyło ustanowienie dla Parku aktu prawnego istotnego z punktu widzenia efektywnego prowadzenia działań ochronnych.

Aspektem działalności Parku, który negatywnie wpływał na możliwości zarządzania terenem Parku, w tym obszarami N2000, było błędne określenie powierzchni Parku w rozporządzeniu o utworzeniu MPN⁷ – o czym Dyrektor informował MKiŚ i za co Park nie ponosił odpowiedzialności. W rozporządzeniu tym wskazano, że powierzchnia MPN wynosi 19 962 ha, podczas gdy z analiz⁸ wynikało, że rzeczywista powierzchnia Parku (zgodnie z opisem granic w ww. rozporządzeniu) była równa 18 526 ha. Dyrektor w przekazywanych przez Park dokumentach wskazywał różne wartości powierzchni, tj. 19 400 ha w ZO i 19 438 ha na potrzeby statystyki publicznej, a także nie aktualizował wszystkich danych w bazie Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody⁹ (z danych dot. punktów załamania granic wynikało, że Park posiada 18 638 ha). Skutkowało to również tym, że Park (na podstawie ZO) wykonywał działania ochronne dot. ekosystemów nieleśnych poza granicami Parku.

W budżecie Parku nie wyodrębniono środków na zarządzanie obszarami Natura 2000 ponieważ działalność MPN była ściśle związana z tymi obszarami (w ponad 99% powierzchni Parku). W związku z tym nie można było oszacować potrzeb finansowych Parku w tym zakresie ani ocenić efektywności ponoszonych wydatków. Jedynym dokumentem planistycznym regulującym działania ochronne były ZO na lata 2019-2024. Środki na działalność Parku pochodziły z różnych źródeł, w tym w szczególności: budżetu państwa, przychodów własnych, funduszu leśnego i środków europejskich. Złożone wnioski o dofinansowania były poprzedzone analizami rynku uwzględniającymi inflację. Dotacje były rozliczane terminowo z zachowaniem ustalonych procedur, a niewykorzystane środki były zwracane bądź przeznaczane na realizację zadań dodatkowych. Opracowanie dokumentów planistycznych (PO) w okresie objętym kontrolą realizowane było przez pracowników MPN, co nie generowało dodatkowych kosztów.

Dyrektor sprawował nadzór nad obszarami N2000 w niewystarczającym zakresie. O ile nadzór nad N2000 *Bednarka, Kościół w Skalniku, Łysa Góra, Wisłoka z dopływami i Beskid Niski* był adekwatny do rozmiaru i lokalizacji tych obszarów bądź

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478). Ustawa weszła w życie 1 stycznia 2005 r. Dalej: uop.

⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 listopada 1994 r. w sprawie utworzenia Magurskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 126, poz. 618).

⁸ Wykonanych przez pracowników Parku w trakcie niniejszej kontroli.

⁹ Dalej: CRFOP.

zakresu ochrony (w przypadku obszaru OSO¹⁰), to nie można takiej oceny zastosować dla obszaru *Ostoja Magurska*. Najważniejsze działania ochronne w tym obszarze dotyczyły przebudowy drzewostanu, kształtowania korzystnych warunków rozwoju oraz wykaszania ręcznego i mechanicznego łąk. Realizacja dwóch pierwszych była prowadzona częściowo w sposób nierzetelny, co skutkowało usuwaniem gatunków drzew docelowych dla Parku, tj. łącznie 2 356,88 m³ lub zbyt dużą jednorazową intensywnością cięć w drzewostanie, co w tym przypadku dodatkowo stanowiło naruszenie art. 8b ust. 1 pkt 1 uop poprzez prowadzenie działań, które nie zmierzały do zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej oraz walorów krajobrazowych Parku .

W związku z brakiem dokumentu planistycznego dla N2000, w Parku nie uwzględniono kompleksowego monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹¹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Zarządzanie obszarami Natura 2000

1-2. W MPN częściowo znajdowało się sześć obszarów Natura 2000, tj. *Ostoja Magurska*¹², *Beskid Niski*¹³ (jedyne obszary OSO), *Bednarka*¹⁴, *Kościół w Skalniku*¹⁵, *Łysa Góra*¹⁶ oraz *Wisłoka z dopływami*¹⁷. Przedmiotem ochrony na tych obszarach były siedliska przyrodnicze¹⁸ oraz rośliny¹⁹ i zwierzęta (inne niż ptaki)²⁰ określone w dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory²¹, a także ptaki²² określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa²³.

¹⁰ Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków.

¹¹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹² Kod obszaru: PLH180001.

¹³ Kod obszaru: PLB180002.

¹⁴ Kod obszaru: PLH120033.

¹⁵ Kod obszaru: PLH180037.

¹⁶ Kod obszaru: PLH180015.

¹⁷ Kod obszaru: PLH180052.

¹⁸ Takie jak: 3220 - *Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków*, 3230 - *Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków*, 3240 - *Zarośla wierzy siwej na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków*, 6230 - *Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe*, 6430 - *Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne*, 6510 - *Niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie*, 6520 - *Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie*, 7230 - *Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk*, 9110 - *Kwaśne buczyny*, 9130 - *Żyzne buczyny*, 9170 - *Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny*, 9180 - *Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach*, 91E0 - *Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe*, 9410 - *Górskie bory świerkowe*.

¹⁹ Takie jak: 1386 – bezlist okrywowy, 1381 – widłoząb zielony, 1939 – rzepik szczeciński.

²⁰ Takie jak: 1303 – podkowiec mały, 1324 – nocek duży, 1323 – nocek *Bechsteina*, 1308 – mopek zachodni, 1321 – nocek orzęsiony, 1337 – bóbr europejski, 1355 – wydra, 1352 – wilk, 1361 – ryś, 1354 – niedźwiedź brunatny, 2001 – traszka karpacka, 1166 – traszka grzebieniasta, 1193 – kumak górski, 1138 – brzanka, 1106 – łosoś atlantycki, 1163 – głowacz białopletwy, 1014 – poczwarówka zwężona, 6199 – krasopani hera, 1060 – czerwonończyk nieparek, 4014 – biegacz urozmaicony, 1086 – zgniotek cynobrowy, 4026 – zagłębek bruzdkowy, 1087 – nadobnica alpejska, 1084 – pachnica dębowa.

²¹ Dz. U. UE. L. z 1992 r. Nr 206, str. 7 ze zm. (dalej: *dyrektywa siedliskowa*).

²² Takie jak: bocian czarny, trzemielojad, orlik krzykliwy, orzeł przedni, jarząbek, derkacz, sóweczka, puszczyk uralski, włochatka, zimorodek, dzięcioły (zielonosiwy, białogrziety, trójpalczasty), muchołówki (mała, białoszyja), gąsiorek.

²³ Dz. U. UE. L. z 2010 r. Nr 20, str. 7 ze zm. (dalej: *dyrektywa ptasia*).

(akta kontroli tom I str. 10-12, 243)

W toku kontroli ustalono, że rzeczywista powierzchnia MPN jest inna, niż ta wynikająca z rozporządzenia w sprawie utworzenia MPN. Zgodnie z tym rozporządzeniem powierzchnia Parku wynosiła 19 962 ha, podczas gdy rzeczywista powierzchnia MPN była równa 18 526 ha²⁴. Dane z ogólnodostępnego geoserwisu CRFOP wskazują powierzchnię MPN jako 18 638 ha²⁵. Ponadto ZO na lata 2019-2021 oraz na lata 2022-2024 zostały ustanowione dla powierzchni 19 400 ha²⁶, a projekt PO z 2023 r. został opracowany dla powierzchni 18 611 ha. W okresie objętym kontrolą Dyrektor przekazywał na potrzeby GUS dane statystyczne dotyczące powierzchni MPN. Przesyłane dane nie odpowiadały rzeczywistej powierzchni Parku. Dalszy opis w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom I str. 242, 429-519, tom II str. 3-33)

3. W 2015 r. ówczesny dyrektor Parku sporządził i przekazał projekt PO do MŚ. Projekt ten nie został przyjęty ze względu na nieprzeprowadzenie konsultacji społecznych. Kolejna wersja projektu PO została opracowana w 2019 r. (w wersji tej uwzględniono dwa z sześciu obszarów N2000 będących na terenie Parku), lecz nie została przekazana do MŚ. Dyrektor Parku wyjaśnił, że ilość złożonych uwag interesariuszy/społeczności lokalnej do wersji PO z 2019 r. była tak duża, że postanowiono rozpocząć prace nad nową wersją PO, aby uzyskać większą akceptację społeczności lokalnej. Dyrektor w 2023 r. sporządził projekt PO, w którym uwzględniono wszystkie obszary N2000²⁷. W okresie objętym kontrolą w Parku obowiązywały ZO, które faktycznie obejmowały N2000 z uwagi na ich ścisłe powiązanie z powierzchnią Parku. Biorąc pod uwagę powyższe, w MPN nie obowiązywał ustanowiony PO, dalszy opis w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom I str. 12-239, 242-243, tom II str. 34-43)

4. Projekt PO został przekazany przez Dyrektora do MKiŚ 7 września 2023 r., tj. niezwłocznie (siódmego dnia od otrzymania ostatniej opinii rady gminy) po ustosunkowaniu się Parku do zgłoszonych uwag do projektu w ramach konsultacji społecznych oraz po otrzymaniu opinii właściwych organów uchwałodawczych gmin - zgodnie z art. 19 ust. 2 uop. Również na etapie opracowywania ZO w latach 2019-2024 MPN przekazywał odpowiednie projekty tych zarządzeń do MŚ²⁸ lub do MKiŚ²⁹. Dyrektor wyjaśnił, że po przekazaniu projektu PO, w celu jego dalszego procedowania nie otrzymał informacji zwrotnych od MKiŚ w tym zakresie.

(akta kontroli tom I str. 242-243, tom II str. 44-201)

5. Projekt PO zawierał informacje wskazane w art. 20 ust. 3 i w ust. 5 uop, a jego prace zostały poprzedzone:

- oceną stanu zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych, wartości kulturowych oraz istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych,

²⁴ Własność MPN stanowi 18 413 ha gruntów, natomiast pozostałe 113 ha to grunty innych własności (w tym: osób prywatnych, gmin). Dodatkowo MPN dysponuje/zarządza 830 ha gruntów, niewskazanych w rozporządzeniu w sprawie utworzenia Magurskiego Parku Narodowego.

²⁵ Stan na 25 listopada 2024 r.

²⁶ W projektach ZO również wskazywano powierzchnię 19 400 ha.

²⁷ Obszary objęte dyrektywą siedliskową zostały zatwierdzone jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (OZW) w latach 2008-2012.

²⁸ 27 sierpnia 2018 r.

²⁹ 21 września 2021 r.

- opracowaniem koncepcji ochrony zasobów, tworów i składników przyrody oraz wartości kulturowych, a także eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych,
- wskazaniem zadań ochronnych, z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji, tj. zgodnie z art. 20 ust. 2 uop.

Najważniejszymi dokumentami wytworzonymi w związku z opracowywaniem projektu PO były specjalistyczne operaty dot. ekosystemów (leśnych, nieleśnych, wodnych, flory, fauny, przyrody nieożywionej, walorów krajobrazowych i zasobów kulturowych), a także zagospodarowania turystycznego w Parku. Dokumenty te zostały przygotowane przez Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk (IOP PAN)³⁰.

(akta kontroli tom II str. 202-237)

6. Projekt PO został podany do publicznej wiadomości 8 lutego 2019 r.³¹ Na podstawie otrzymanych wniosków i uwag 17 marca 2023 r. opracowano zestawienie ze wskazaniem sposobu ich rozpatrzenia. Kolejna wersja projektu została udostępniona do konsultacji 28 marca 2023 r., w okresie pomiędzy pierwszym i drugim projektem PO, Dyrektor MPN brał udział w pracach zespołu ds. współpracy pomiędzy Parkiem, oraz gminami, a także uczestniczył w posiedzeniach Rady Naukowej MPN w celu przedstawienia postępu prac nad projektem. Projekt PO został również przekazany do zgłaszania uwag oraz opiniowania przez właściwe rady gmin. Po zakończeniu etapu opiniowania, 7 września 2023 r. projekt został przedłożony do MKiŚ³². Dyrektor w latach 2020-2023 prowadził systematyczne prace nad tym projektem (w szczególności współpracował z Radą Naukową MPN oraz Zespołem ds. współpracy).

(akta kontroli tom I str. 248-428, tom II str. 46-201, 294-297)

W ogłoszeniu z 2019 r. i z 2023 r. wskazano, że uwagi i wnioski można składać w formie pisemnej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej, nie wskazano możliwości składania uwag i wniosków w formie ustnej do protokołu³³. Dalszy opis w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom II str. 46-47, 80-81)

Wnioski i uwagi złożone do pierwszej wersji projektu dot. łącznie 93 zagadnień, których przedmiotem były kwestie związane ze zbiornikami wodnymi, korytarzami ekologicznymi, ekosystemami leśnymi i nieleśnymi, zagospodarowaniem przestrzennym, turystyką, ochroną zwierząt, infrastrukturą drogową. Do drugiej wersji projektu złożono uwagi i wnioski, które dot. 121 zagadnień³⁴. Projekt został także przekazany do siedmiu gmin na terenie, których znajdował się Park – odpowiedzi udzieliło pięć gmin (trzy opinie pozytywne i dwie negatywne).

³⁰ Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Infrastruktura i Środowisko.

³¹ Na podstawie art. 19 ust. 1a i art. 28 ust. 3 i 4 uop oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112) oraz § 3 i 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. z 2005 r. nr 94 poz. 794).

³² W trybie art. 19 ust. 5 uop. Przepis wskazuje, że Minister właściwy do spraw środowiska ustanawia, w drodze rozporządzenia, plan ochrony dla parku narodowego w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania projektu planu lub odmawia jego ustanowienia (...).

³³ Zgodnie z art. 40 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

³⁴ Brak porozumienia wynikał przede wszystkim z nieuregulowania rzeczywistej granicy Parku, zwiększenia powierzchni Parku podlegającej ochronie ścisłej, prowadzenia gospodarki wodnej, a także wznoszenia nowych masztów przekaźnikowych telefonii komórkowej w otulinie Parku.

(akta kontroli tom II str. 48-75, 82-179, 188-200)

7. ZO zostały ustanowione na dwa okresy, tj. na lata 2019-2021³⁵ (3 lata) i 2022-2024³⁶ (3 lata). W zarządzeniach tych zawarto informacje dot.:

- identyfikacji i oceny istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposobu eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków,
- opisu sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań,
- opisu sposobów czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt,
- wskazanie obszarów objętych ochroną ścisłą, czynną oraz krajobrazową,
- ustalenia miejsc udostępnianych w celach naukowych i edukacyjnych z podaniem maksymalnej liczby osób mogących przebywać jednocześnie w tych miejscach.

W powyższych zarządzeniach, jak również w projektach tych zarządzeń przekazanych przez Park do MŚ/MKiŚ, nie wyszczególniono informacji dot. obszarów N2000 pomimo obowiązku wynikającego z uop. Zgodnie z art. 28 ust. 1 w zw. z art. 28 ust. 11 pkt 3 uop dla obszaru N2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych (PZO³⁷) chyba że obszar N2000 pokrywa się w całości lub w części z obszarem parku dla którego ustanowiono ZO uwzględniające elementy wskazane w art. 28 ust. 10 uop. Dalszy opis w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom I str. 474-519)

8. ZO na lata 2019-2024 obejmowały obszar 19 400 ha, w tym 943 ha³⁸ poza MPN³⁹. Dyrektor wykonywał działania wykraczające poza jego granice w zakresie działania ochronnego polegającego na: wykaszaniu mechanicznym lub ręcznym łąk z usuwaniem biomasy, wypasie, włókowaniu i wykaszaniu niedojadów⁴⁰. Dalszy opis w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom I str. 431-433, 461-473, tom II str. 311-371)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Parku nie ustanowiono PO, podczas gdy obowiązek w tym zakresie wynikał z art. 18 ust. 2 uop. Przygotowując w 2015 r. projekt PO ówczesny Dyrektor nie uwzględnił w nim informacji o przeprowadzeniu konsultacji społecznych, skutkiem czego, minister właściwy do spraw środowiska w terminie do dnia 15 listopada 2018 r.⁴¹ nie ustanowił w drodze rozporządzenia PO. Projekt PO, uwzględniający przeprowadzone konsultacje społeczne, został przekazany do ministra właściwego do spraw środowiska w dniu 7 września 2023 r., tj. po ponad 3 latach od powołania Dyrektora i 5 latach od upływu ostatecznego terminu przewidzianego na ustanowienie PO. Opóźnienie w przekazaniu projektu PO

³⁵ Zarządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 października 2018 r. w sprawie zadań ochronnych dla Magurskiego Parku Narodowego (Dz. U. Ministra Środowiska z 2018 r. poz. 55).

³⁶ Zarządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 28 listopada 2021 r. w sprawie zadań ochronnych dla MPN na lata 2022-2024 (Dz. U. Ministra Klimatu i Środowiska z 2021 r. poz. 90).

³⁷ MPN nie posiadał PZO.

³⁸ Cała powierzchnia znajdowała się w obszarze Natura 2000 „Beskid Niski”, a 935,66 ha dodatkowo w obszarze Natura 2000 „Ostoja Magurska”.

³⁹ W zadaniach ochronnych Park uwzględnił 18 457 ha powierzchni mieszczącej się w granicach Parku, natomiast nie uwzględnił 69 ha, które również znajdowały się w granicach MPN, a uwzględnił 943 ha, które były poza granicami Parku, tj. 18 526 ha – 69 ha + 943 ha = 19 400 ha.

⁴⁰ Działanie to dotyczyło Obrębu Ochronnego Krempna.

⁴¹ Ostateczny termin na ustanowienie PO wynikający z art. 8 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych ustaw (Dz. U. Nr 201, poz. 1237 ze zm.).

spowodowane było przedłużającymi się konsultacjami społecznymi oraz pandemią covid.

Dyrektor wyjaśnił, że brak obowiązującego PO wynikał z kilku przyczyn. Podstawową był istotny brak akceptacji zapisów projektu PO przez lokalną społeczność i samorządy. Ilość złożonych uwag do pierwotnej wersji dokumentu była na tyle duża, że uznano potrzebę wprowadzenia szeregu zmian, które poprawiłby odbiór społeczny dokumentu. Dokument w pierwotnej wersji nie został więc złożony do MS, gdyż zdecydowano dalej nad nim pracować, aby osiągnąć kompromis w relacjach ze społeczeństwem. W związku z takim podejściem do zagadnienia w gminie, która obejmowała największą część MPN, zawiązała się grupa do spraw współpracy z MPN. Wypracowane zmiany w dokumencie były następnie omawiane, konsultowane i opiniowane podczas wszystkich posiedzeń Rady Naukowej MPN. Na wydłużony proces wprowadzania zmian nałożyła się również pandemia covid, która ograniczyła możliwość spotkań bezpośrednich. Efektem nieco dłuższych prac są pozytywne opinie rad gmin.

W związku z przekazaniem do MKiŚ projektu PO, NIK nie formułuje w tym zakresie wniosku.

(akta kontroli tom I 242-243, tom II str. 201)

2. Dyrektor w projekcie PO z 2023 r., projekcie ZO na lata 2022-2024, w danych przekazywanych do GUS oraz w bazie CRFOP w sposób nierzetelny określał granice MPN, która według aktualnych analiz pracowników Parku⁴² wynosiła 18 526 ha. Skutkiem tego, w dokumentach i powszechnie dostępnych bazach danych, dotyczących Parku zawierano informacje niezgodne ze stanem faktycznym w zakresie powierzchni, w porównaniu do prawnie obowiązujących granic MPN.

Dyrektor wyjaśnił, że z danych ewidencyjnych, jakimi dysponuje MPN i po analizie przebiegu granicy według rozporządzenia w sprawie utworzenia MPN, rzeczywista powierzchnia wynosi 18 526 ha. MPN dysponuje/zarządza gruntami o powierzchni 19 356 ha z uwzględnieniem działek ewidencyjnych, które nie wchodzi w skład Parku na podstawie granic określonych w ww. rozporządzeniu. Największe wątpliwości dotyczą granic będących na styku terenów rolnych i leśnych w obrębach Kotań i Świątkowa Wielka.

Dyrektor wyjaśnił również, że przed 2019 r. MPN każdorazowo na potrzeby GUS przesyłał do właściwego ministerstwa powierzchnię Parku wynoszącą 19 439 ha, co nigdy nie zostało zarzucone jako rozbieżność. W 2019 r. Dyrektor dokonał weryfikacji przebiegu granic oraz powierzchni wynikającej z ewidencji gruntów i budynków, na podstawie której uaktualniono powierzchnię Parku do wartości 19 437 ha. Ponadto Dyrektor wyjaśnił, że począwszy od roku 2020 w ramach realizacji przekazywania danych statystycznych zaczęto się kierować wskazówkami przesłanymi przez MKiŚ wraz z informacją o przygotowaniu i przekazaniu danych w danym roku sprawozdawczym.

(akta kontroli tom I str. 242-243, 431-433, tom II str. 380-381)

3. Dyrektor w ogłoszeniu o wyłożeniu do konsultacji społecznych projektu PO z 2023 r. nie uwzględnił możliwości wnoszenia uwag i wniosków w formie ustnej do protokołu, co stanowiło naruszenie art. 40 pkt 2 w zw. z art. 39 ust. 1 pkt 4 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale

⁴² Sporządzonych na potrzeby niniejszej kontroli w oparciu o analizę opisu granicy wynikającej z rozporządzenia o utworzeniu MPN i z wykorzystaniem dostępnych zasobów danych przestrzennych.

społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Dyrektor wyjaśnił, że pominięcie w ogłoszeniu ustnej formy składania wniosków i uwag nastąpiło w wyniku przeoczenia i nie miało to wpływu na praktykę przyjmowania wniosków. Pracownik sekretariatu był przygotowany do ich odbierania w formie ustnej oraz sporządzania z tej czynności protokołu.

(akta kontroli tom II str. 305)

4. Dyrektor nie sporządził projektu PZO dla wszystkich sześciu obszarów Natura 2000, tj. *Ostoja Magurska, Beskid Niski, Kościół w Skalniku, Bednarka, Wisłoka z dopływami i Łysa Góra*, w sytuacji gdy obowiązujące ZO na obszarze MPN nie uwzględniały zakresu o którym mowa w art. 28 ust. 10 uop, zgodnie z którym w dokumencie planistycznym dotyczącym obszarów Natura 2000 (PZO lub ZO) należy obowiązkowo zawrzeć informacje dotyczące: opisu granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000; identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony; celów działań ochronnych; określenia działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania (w tym w szczególności: ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych, uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony). Dyrektor w projekcie ZO przekazywanym do MKiŚ uwzględnił w ZO jedynie zakres wynikający z art. 22 uop, który nie uzupełniał wymogów zawartych w art. 28 ust. 10 uop.

Dyrektor MPN wyjaśnił, że projekt ZO na lata 2019-2021 oraz 2022-2024 były przekazane do MKiŚ, uwzględniając zakres wskazany w art. 22 uop. W procesie legislacyjnym tych dokumentów nie zgłaszano uwag do zadań. Obecnie są prowadzone działania mające na celu dostosowanie ZO na lata 2025-2026 do zakresu wskazanego w art. 28 ust. 10 w procesie legislacji tego dokumentu lub jego korekty⁴³. Dyrektor wyjaśnił również, że w tym zakresie pozostaje w stałym kontakcie z MKiŚ.

(akta kontroli tom II str. 411)

5. Dyrektor opracował projekty ZO na lata 2019-2024, w których określił, a następnie realizował działania ochronne na działkach znajdujących się poza granicami MPN, co stanowiło naruszenie art. 22 uop oraz art. 8 ust. 1 uop w związku z art. 8b i art. 8c ust. 1 uop, zgodnie z którym dyrektor parku narodowego odpowiada za prowadzenie działań ochronnych na terenie właściwego parku narodowego i tym samym nie jest uprawniony do wykonywania działań ochronnych poza jego granicami.

Dyrektor MPN wyjaśnił, że wskazano działania ochronne na powierzchni 943 ha gruntów będących poza rzeczywistą granicą MPN. Działania ochronne od początku istnienia MPN realizowane były na obszarze MPN, jak również na terenach poza zwartym kompleksem MPN w tym na obszarze jego otuliny. Podejście takie do realizacji ochrony przyrody, tj. objęcie zadaniami ochronnymi gruntów, które stanowią własność/użytkowanie wieczyste MPN, natomiast na podstawie rozporządzenia w sprawie utworzenia MPN nie wchodzi w skład Parku jest wielce korzystne z punktu widzenia ochrony przyrody (szczególnie w zakresie nieleśnych

⁴³ ZO na lata 2025-2026 ostatecznie zostały ustanowione przez MKiŚ w dniu 7 stycznia 2025 r. (Zarządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 7 stycznia 2025 r. w sprawie zadań ochronnych dla Magurskiego Parku Narodowego na lata 2025–2026).

ekosystemów lądowych, stanowiących w większości siedliska przyrodnicze, których stan ochrony w przypadku braku wykonywania zabiegów ochronnych w postaci wykaszania, wypasu oraz innych działań agrotechnicznych mógłby ulec pogorszeniu), bowiem dyrektor opracowując ZO dla tych terenów, prowadzi działania uwzględniające eliminację zagrożeń zewnętrznych dla MPN. Jednocześnie realizując ZO dla terenów poza Parkiem, a będących własnością MPN wprowadza poprzez realizację zaplanowanych zabiegów taki poziom w zakresie ochrony przyrody, który będzie w późniejszym okresie realizowany w przypadku włączenia tych gruntów w obszar MPN. Zasady te były wprowadzane od początku istnienia MPN w ZO dla poszczególnych lat ich obowiązywania i nigdy w procesie legislacji nie podlegały odrzuceniu przez instytucję nadzorującą.

Dyrektor wyjaśnił również, że uop nakazuje planowanie i realizację działań ochronnych w odniesieniu do zidentyfikowanych zagrożeń i ujmowanie ich w ZO dla terenu Parku. Tereny pozostałe leżące poza granicami MPN, a będące w jego zarządzie, mogą również podlegać zabiegom ochronnym, za względu na brak zakazów w tym zakresie.

(akta kontroli tom I str. 433, tom II str. 301)

NIK nie kwestionuje konieczności ochrony cennych przyrodniczo terenów, które choć nie znajdują się w granicach Parku, to ze względu na ich unikatowy charakter powinny być przedmiotem zainteresowania MPN lub innych organów odpowiedzialnych za ochronę przyrody. Tereny te znajdują się chociażby w otulinie Parku lub w N2000 *Beskid Niski*⁴⁴. Należy jednak wskazać, że art. 28 uop w jasny sposób określa rolę poszczególnych organów ochrony przyrody w celu ustanowienia planu zadań ochronnych (PZO) według ich nadzoru nad poszczególnymi terenami. Art. 28 ust. 11 wskazuje na możliwość wyłączenia konieczności opracowania PZO w przypadku posiadania ZO uwzględniającego obszary N2000. Parki narodowe powinny określać w ZO działania ochronne, które mieszczą się w ich granicach wynikających z odpowiedniego rozporządzenia. W innym przypadku mogłoby dojść do podwójnego ujmowania danego terenu w PZO/ZO przez różne organy. Ponadto zgodnie z art. 8 ust. 1 uop w związku z art. 8b i art. 8c ust. 1 uop dyrektor parku narodowego odpowiada za prowadzenie działań ochronnych na terenie właściwego parku narodowego, a art. 22 uop wprost wskazuje, że projekt zadań ochronnych sporządza się dla parku narodowego.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK negatywnie ocenia działalność Dyrektora w zakresie zarządzania obszarami N2000.

Dyrektor opracował projekt PO ze znacznym opóźnieniem w stosunku do wymaganego terminu, liczonego od dnia 15 listopada 2018 r. PO ma fundamentalne znaczenie przy realizacji celów ochrony przyrody w parku narodowym. Wystąpiła również nieprawidłowość w zakresie wymaganych elementów ogłoszenia o wyłożeniu do konsultacji społecznych projektu PO.

Istotną kwestią związaną z zarządzaniem obszarami N2000 jest możliwość ich jasnego przestrzennego usytuowania z formami ochrony przyrody, które występują niejako łącznie z tymi obszarami (powierzchnia Parku w relacji z powierzchnią obszaru N2000). W MPN wystąpiła okoliczność negatywnie wpływająca na ten element. W rozporządzeniu o *utworzeniu MPN* wskazano powierzchnię ogólną Parku, tj. 19 962 ha oraz określono, w sposób opisowy, przebieg granic, który powinien zgadzać się z ogólną powierzchnią. Uwzględniając granice z ww. rozporządzenia,

⁴⁴ SFD *Beskid Niski*: „*Beskid Niski* charakteryzuje się największą w Polsce, i prawdopodobnie w całej Unii Europejskiej, liczebnością orlika krzykliwego i puszczyka uralskiego. Jest to jedna z najważniejszych w Polsce ostoi orła przedniego, bociana czarnego, dzięciołów - zielonosiwego, białogrzbietego, białoszyjnego, trójpalczastego oraz muchołówki małej”.

rzeczywista powierzchnia Parku wynosiła jednak 18 526 ha – według aktualnych analiz MPN znajdujących poparcie w zbiorach danych przestrzennych (w tym ewidencji gruntów i budynków). Mając na uwadze powyższe, Dyrektor w projekcie ZO na lata 2022-2024 wskazywał powierzchnię Parku jako 19 400 ha, pomimo tego, że wiedział o występującym błędzie w ww. rozporządzeniu, i co równie istotne realizował ZO poza granicami Parku w zakresie ochrony ekosystemów nieleśnych (wykazanie mechaniczne i ręczne łąk oraz wypas). Ponadto, Dyrektor nie aktualizował w sposób ciągły danych znajdujących się w CRFOP (ostatni wykaz współrzędnych punktów załamania granicy w systemie odniesień przestrzennych wskazuje, że Park miał powierzchnię 18 638 ha). Dodatkowo, Dyrektor przekazywał za lata 2019-2023 błędne dane statystyczne na potrzeby badań statystycznych statystyki publicznej w zakresie dotyczącym powierzchni ogólnej i zarządzanej przez Park.

W okresie objętym kontrolą w Parku nie było ustanowionego PO i w związku z tym obowiązywały ZO na lata 2019-2021 i 2022-2024. W ZO nie uwzględniono obszarów Natura 2000 i tym samym ta forma ochrony przyrody nie posiadała dokumentu planistycznego, o czym stanowił art. 28 ust. 11 pkt 3 w zw. z art. 28 ust. 10 uop., w tym nie ujęto w sposób kompleksowy monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych.

Sporządzenie projektu PO zgodnie z art. 20 ust. 5 uop i podjęcie stosownej współpracy z lokalnymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz z Radą Naukową MPN, a także umożliwienie udziału społeczeństwa w opracowaniu tego dokumentu nie miało wpływu na ocenę tego obszaru, z uwagi na wagę stwierdzonych nieprawidłowości.

OBSZAR 2. Finansowanie obszarów Natura 2000

1. Na terenie MPN znajdowało się sześć obszarów Natura 2000. Jak wyjaśnił Dyrektor, działania ochronne realizowane na terenie MPN faktycznie dotyczyły obszarów Natura 2000 i w związku z tym nie wyodrębniał N2000 jako odrębnej podstawy planowania finansowego. W MPN nie można było określić pełnej wartości środków finansowych niezbędnych do realizacji zadań związanych z ochroną tych obszarów. Dla żadnego z nich nie ustanowiono dokumentu planistycznego, który określałby zadania do realizacji na poszczególnych obszarach N2000, które identyfikują różne przedmioty ochrony. Brak planowania środków na zadania związane z wykonywaniem ochrony czynnej może doprowadzić do nieuwzględnienia kluczowych zabiegów dla przedmiotów ochrony objętych tą formą ochrony przyrody.

(akta kontroli tom II str. 305-306, tom III str. 6)

Środki na działalność bieżącą (w tym na realizację ZO) Park corocznie pozyskiwał z: budżetu państwa, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW), środków europejskich, jednostek samorządu terytorialnego (JST), Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARMiR) oraz Funduszu Leśnego (FL).

(akta kontroli tom III str. 3-12)

W okresie objętym kontrolą MPN brał udział w pięciu projektach bezpośrednio dotyczących funkcjonowania obszarów Natura 2000 finansowanych ze źródeł zewnętrznych:

A. *Ochrona zasobów przyrodniczych Magurskiego Parku Narodowego*⁴⁵. Projekt realizowany ze środków europejskich i budżetu państwa⁴⁶ w latach 2017-2021. W ramach projektu zrealizowano m.in. zadania z zakresu poprawy bazy żerowej dużych drapieżników, likwidacji barier antropogenicznych, ochrony siedlisk nieleśnych oraz zakupu niezbędnego sprzętu. W okresie objętym kontrolą w ramach projektu wykonano zadania związane z zarządzaniem obszarami Natura 2000 na łączną kwotę 1 361,5 tys. zł;

(akta kontroli tom III str. 3-143)

B. *Zintegrowane podejście do ochrony ekosystemów przed inwazyjnymi roślinami obcymi w południowej Polsce*. Program partnerski⁴⁷, realizowany w latach 2023-2024 ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 (tzw. funduszy norweskich) w ramach programu Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu w obszarze Środowisko naturalne i ekosystemy. Głównym zadaniem w ramach projektu była inwentaryzacja gatunków roślin inwazyjnych na terenie Parku oraz usuwanie barszczu Sosnowskiego i rdestowca japońskiego. Suma kosztów bezpośrednich przeprowadzonych prac do dnia 30 czerwca 2024 r. wynosiła 514,7 tys. zł;

(akta kontroli tom III str. 3-12, 144-171)

C. *Ochrona zasobów przyrodniczych Magurskiego Parku Narodowego*⁴⁸, finansowany ze środków NFOŚiGW w ramach programu priorytetowego *Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej, Część 1) Ochrona obszarów i gatunków cennych przyrodniczo*, przewidziany na lata 2024-2026⁴⁹. W ramach projektu realizowano zadania z zakresu zarządzania obszarami Natura 2000 polegające na badaniach genetycznych płazów na obecność patogenów, które są przyczyną wymierania całych populacji oraz monitoringu poziomu wody torfowisk alkaicznych. Koszt ww. zadań w okresie objętym kontrolą wyniósł 30,3 tys. zł, z czego 27,3 tys. zł to środki z dotacji;

(akta kontroli tom III str. 3-12, 251-325)

D. *Badania telemetryczne i genetyczne populacji nadobnicy alpejskiej „Rosalia alpina”, bytującej na terenie Magurskiego Parku Narodowego*, realizowany w latach 2023-2024 ze środków w ramach darowizny od Fundacji PGE. W zakresie zarządzania obszarami Natura 2000 w ramach projektu zakupiono wyposażenie⁵⁰ oraz przeprowadzono badania genetyczne nadobnicy alpejskiej. Na ww. zadania w okresie objętym kontrolą wykorzystano środki z darowizny w wysokości 55,9 tys. zł. Dnia 30 stycznia 2024 MPN zawarł z Fundacją PGE umowę darowizny na *Badania nad dyspersją oraz badania genetyczne populacji nadobnicy alpejskiej Rosalia alpina, bytującej na terenie Magurskiego Parku Narodowego* opiewającą na kwotę 31,5 tys. zł. Do dnia 30 czerwca środki te nie zostały wydatkowane⁵¹;

(akta kontroli tom III str. 3-12, 172-250)

⁴⁵ Wniosek złożono w 2016 r. w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Maksymalna wysokość dofinansowania wynosiła 1 600,4 tys. zł (85% kosztów kwalifikowanych).

⁴⁶ Dotacje z Ministerstwa Środowiska w wysokości 57 tys. zł (umowa nr. 32/DE/2019 z dnia 27 lutego 2019 r.) oraz z Ministerstwa Klimatu w wysokości 138 tys. zł (umowa nr. 30/DE/2020 z dnia 19 lutego 2020 r.).

⁴⁷ Liderem projektu *Zintegrowane podejście do ochrony ekosystemów przed inwazyjnymi roślinami obcymi w południowej Polsce* był Uniwersytet Śląski w Katowicach, który zaprosił MPN do udziału w projekcie.

⁴⁸ W ramach tego projektu Dyrektor wystąpił do Krajowej Informacji Skarbowej z wnioskiem o indywidualną interpretację kwalifikowalności podatku od towarów i usług.

⁴⁹ Całkowita wartość przedsięwzięcia wynosiła 521,7 tys. zł z tego wartość dotacji do 469,5 tys. zł.

⁵⁰ Nadajniki telemetryczne, odbiorniki radiowe, anteny, słuchawki.

⁵¹ Termin realizacji projektu określono na 31 grudnia 2024 r.

E. *Drapieżne pogranicze – transgraniczna współpraca na rzecz zintegrowanej ochrony dużych drapieżników w Polsce i na Słowacji – projekt partnerski*⁵², finansowany ze środków europejskich, przewidziany do wykonania w latach 2024-2026. W ramach zarządzania obszarami N2000 na terenie MPN zaplanowano m.in. badania populacji drapieżników szczytowych (niedźwiedź, wilk, ryś). Park nie wydatkował żadnych środków otrzymanych w ramach tego projektu⁵³.

(akta kontroli tom III str. 3-12, 326-349)

W okresie objętym kontrolą Dyrektor wnioskował również o środki na zarządzanie obszarami Natura 2000 w ramach projektów: [1] *Support for transboundary cooperation of nature protection services in Polish and Ukrainian parts of the Carpathian region* (środki europejskie)⁵⁴; [2] *Usprawnienie zarządzania ochroną przyrody ostoi Natura 2000 w Magurskim Parku Narodowym w oparciu o nowe systemy monitoringowe i aktualizację danych z terenu*⁵⁵ (środki europejskie); [3] *Razem dla natury – ochrona gatunków i siedlisk na terenach cennych przyrodniczo* (środki europejskie); [4] *Ochrona dużych drapieżników w Magurskim Parku Narodowym poprzez zmianę organizacji ruchu turystycznego w południowej jego części* (środki europejskie).

(akta kontroli tom I str. 467-473, tom III str. 3-12, 350-397)

Ponadto Dyrektor podjął inicjatywę pozyskania środków finansowych na zarządzanie obszarami Natura 2000 w formie wniosków o darowizny do dwóch fundacji⁵⁶. W okresie objętym kontrolą do MPN wpłynęły również pisma z innych podmiotów⁵⁷, dotyczące udziału Parku w projektach wspólnych. W każdym przypadku Dyrektor wyraził pozytywne stanowisko dotyczące udziału w proponowanym przedsięwzięciu i przesłał do instytucji wiodącej swoją propozycję potencjalnych działań, jednak żaden z tych projektów nie został zrealizowany.

Wysokości środków określone we wnioskach o dofinansowanie składanych przez MPN były szacowane na podstawie: kosztorysów planowanych robót, analizy ofert cenowych dostępnych na rynku, zapytań ofertowych oraz oszacowania kosztów osobowych oddelegowania pracowników. W przypadku dofinansowania w walucie euro do szacowania kosztów stosowano projektowe kursy według wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych. Spośród trzech projektów indywidualnych, które były realizowane w MPN, w każdym przypadku wysokość otrzymanego dofinansowania była taka sama jak kwota zawarta w złożonym wniosku. W przypadku projektów partnerskich wysokość dofinansowania wskazana we wnioskach była dzielona na poszczególne podmioty według zawieranych umów partnerskich.

(akta kontroli tom I str. 467-473, tom III str. 3-517)

2. Bezpośrednio na zarządzanie obszarami Natura 2000 w latach 2019-2024 MPN wydatkował łącznie: 668,6 tys. zł w 2019 r.; 574,9 tys. zł w 2020 r., 118 tys. zł w 2021 r., brak wydatków w 2022 r. i 280,5 tys. zł w 2023 r. W 2024 r. zaplanowano wydatki w wysokości 348,9 tys. zł.

⁵² Partnerem wiodącym projektu było Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych. W skład partnerstwa weszło łącznie 19 podmiotów (17 polskich i dwa słowackie).

⁵³ Do 30 czerwca 2024 r. została zawarta umowa między stronami.

⁵⁴ Wniosek nie uzyskał wymaganej liczby punktów, przez co został rozpatrzony negatywnie i dofinansowanie nie zostało przyznane.

⁵⁵ W trakcie trwania kontroli Dyrektor otrzymał od NFOŚiGW informację o zakwalifikowaniu projektu do dofinansowania w kwocie 3 867,7 tys. zł.

⁵⁶ Wnioski zostały złożone w marcu 2021 r.. MPN nie otrzymał na nie odpowiedzi.

⁵⁷ Ojcowskiego PN, Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Przyrody „pro Natura” i Starostwa Powiatowego w Jaśle.

Dyrektor MPN wyjaśnił, że teren MPN, pokrywa się w przeważającej części z obszarem chronionym Natura 2000 w związku z czym, wszystkie działania ochronne realizowane na terenie MPN, w sposób faktyczny związane są z zarządzaniem tymi obszarami. W MPN nie opracowano dokumentu planistycznego dla obszarów N2000 zawierających elementy wskazane w art. 28 ust. 10 uop.

MPN otrzymywał corocznie dotację celową z budżetu państwa na dofinansowanie zadań związanych z:

- prowadzeniem działań ochronnych w ekosystemach MPN, zmierzających do zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów,
- udostępnianiem obszaru MPN na zasadach określonych w zadaniach ochronnych i w zarządzeniach Dyrektora MPN,
- prowadzeniem działań związanych z edukacją przyrodniczą.

W latach 2019 – 2024⁵⁸ dotacja celowa wynosiła odpowiednio: 4 417 tys. zł, 5 003 tys. zł, 5 003 tys. zł, 7 486 tys. zł, 7 695,2 tys. zł i 9 129,1 tys. zł. W tym okresie nastąpił wzrost dotacji celowej o ponad 100%. Dotacja celowa stanowiła odpowiednio: 46,4%, 49,5%, 49,9%, 53,9%, 52,9% i 52,8 wszystkich przychodów MPN.

(akta kontroli tom III str. 3-12, 522-551)

3-4. Szczegółową analizą pod kątem wykorzystania i rozliczenia przyznanych środków objęto cztery projekty, z których środki były wykorzystane w okresie objętym kontrolą⁵⁹. Realizacja dwóch spośród nich nie została zakończona do 30 czerwca 2024 r. Środki pozyskane z tych projektów przeznaczone były m.in. na: wynagrodzenia oddelegowanych pracowników MPN, zakup specjalistycznego wyposażenia, materiały eksploatacyjne i badania naukowe – w zakresie zgodnym z zawartymi umowami. W przypadku realizacji celów projektu po kosztach niższych niż założone, środki były przeznaczane na realizację kolejnych zadań⁶⁰ lub zwracane⁶¹. Zrealizowane zadania związane z obszarami Natura 2000 były rozliczane z zachowaniem ustalonych terminów oraz w formie określonej w zawartych umowach i aneksach do tych umów (wnioski o płatność, sprawozdania).

(akta kontroli tom III str. 3-325)

5/6/7 . Pierwotny projekt PO z 2016 r. był finansowany ze źródeł zewnętrznych, tj. w wysokości 2 363,6 tys. zł z funduszy europejskich, 94,1 tys. zł z budżetu państwa, 323 tys. zł z NFOŚiGW, 129,6 tys. zł ze środków własnych – łącznie koszty wyniosły 2 910,2 tys. zł. Kolejny projekt PO z 2023 r.⁶² (pierwsza wersja z 2019 r.) był realizowany w ramach bieżącej działalności MPN i bez angażowania zewnętrznych środków finansowych. Projekty PO (2016, 2019/2023) nie zostały ustanowione, a środki zewnętrzne zostały wydatkowane tylko na projekt z 2016 r.

⁵⁸ Za 2024 r. wskazano środki zaplanowane.

⁵⁹ Ochrona zasobów przyrodniczych Magurskiego Parku Narodowego, Zintegrowane podejście do ochrony ekosystemów przed inwazyjnymi roślinami obcymi w południowej Polsce, Ochrona zasobów przyrodniczych Magurskiego Parku Narodowego, Badania telemetryczne i genetyczne populacji nadobnicy alpejskiej „Rosalia alpina”, bytującej na terenie Magurskiego Parku Narodowego.

⁶⁰ W ramach projektu Ochrona zasobów przyrodniczych Magurskiego Parku Narodowego z uzyskanych oszczędności m.in. zakupiono kosiarkę dyskową wykorzystywaną do realizacji zadań ochronnych w ekosystemach nieleśnych.

⁶¹ MPN w 2023 r. zwrócił 16 tys. zł na konto Fundacji PGE, w związku z niższymi niż założone na etapie składania wniosku kosztami wykonania badań genetycznych populacji nadobnicy alpejskiej.

⁶² Różnił się od pierwszej wersji projektu np. w zakresie obszarów N2000 (w wersji z 2019 r. wskazano dwa obszary, a w wersji z 2023 r. uwzględniono sześć obszarów) oraz wskaźników właściwego stanu ochrony.

Dyrektor wyjaśnił, że projekt PO w pierwotnej jego wersji, po pierwszym procesie konsultacji w 2019 r., uzyskał same opinie negatywne rad gmin. Zweryfikowany i poprawiony projekt PO został przekazany do MKiŚ w celu dalszego jego procedowania.

(akta kontroli tom I str. 243, tom III str. 3-12)

8. MPN nie posiadał obowiązującego dokumentu planistycznego dla obszarów N2000, natomiast zasadniczo cały Park pokryty jest ekosystemem leśnym dla którego dominującym obszarem jest *Ostoja Magurska*. Dokumentem, który dotyczył również tego obszaru były ZO. W ZO odnoszono się do ekosystemów leśnych (np. przebudowa drzewostanu; stopniowe przerzedzanie drzewostanu w celu stworzenia prawidłowych warunków do rozwoju i wzrostu jodły; regulacja składu gatunkowego, struktury wiekowej i zagęszczenia drzew w drzewostanach)⁶³.

Źródłem finansowania ww. działań ochronnych był fundusz leśny. W latach 2019-2023 przychody z tego tytułu wyniosły odpowiednio: 815,9 tys. zł, 1 275,2 tys. zł, 500,6 tys. zł, 999,9 tys. zł, 1 452,4 tys. zł. Potrzeby w zakresie ekosystemów leśnych wynikające z ZO, które były finansowane z funduszu leśnego, były wcześniej zaplanowane w formie rocznych zadań rzeczowych. Środki zaplanowane były wystarczające do realizacji zadań wynikających z ww. zadań rzeczowych.

ZO w zakresie obszarów Natura 2000 objęte były również nieleśne ekosystemy łąkowe (głównie łąki i pastwiska). Działania podejmowane na tych terenach polegały m.in. na wykaszaniu mechanicznym i ręcznym łąk z usuwaniem biomasy, wypasie, przeciwdziałaniu sukcesji⁶⁴. Głównym źródłem środków na realizację tych zabiegów były dotacje z ARiMR⁶⁵. Wysokości środków z tych dotacji przeznaczonych na zabiegi wykonywane w ekosystemach łąkowo-pastwiskowych przedstawiały się następująco: w 2019 r. – 120,7 tys. zł, w 2020 r. – 89,9 tys. zł, w 2021 r. – 112,5 tys. zł, w 2022 r. – 99,2 tys. zł i w 2023 r. – 141,9 tys. zł. Dyrektor wyjaśnił, że środki finansowe uzyskane z ARiMR były wystarczające na przeprowadzenie zabiegów ochronnych w ekosystemach łąkowo-pastwiskowych, a nadwyżki były wykorzystywane na działalność ustawową MPN.

(akta kontroli tom III str. 3-12)

Struktura przychodów własnych w latach 2019-2023 była następująca:

- wpływy ze sprzedaży drewna i produktów gospodarki drzewnej: 1 607,3 tys. zł w 2019 r.; 1 440,8 tys. zł w 2020 r.; 2 064,3 tys. zł w 2021 r.; 3 694,8 tys. zł w 2022 r. i 2 736 tys. zł w 2023 r.

- dopłaty z tytułu realizacji programów rolnośrodowiskowych i płatności bezpośrednich (ARiMR): 892,9 tys. zł w 2019 r.; 679,2 tys. zł w 2020 r.; 893,8 tys. zł w 2021 r.; 320,1 tys. zł w 2022 r. i 746,8 tys. zł w 2023 r.

- wpływy związane z administracją budynków: 114,3 tys. zł w 2019 r.; 180,8 tys. zł w 2020 r.; 188,5 tys. zł w 2021 r.; 239,2 tys. zł w 2022 r. i 396,1 tys. zł w 2023 r.

- wpływy z opłat za wstęp do Parku lub na niektóre jego obszary oraz za udostępnianie Parku lub niektórych jego obszarów: 44,8 tys. zł w 2019 r.; 82,3 tys. zł w 2020 r.; 140,7 tys. zł w 2021 r.; 139,6 tys. zł w 2022 r. i 140,7 tys. zł w 2023 r.

⁶³ Siedlisko (9130) żyznej buczyny karpackiej jest najpowszechniejszym siedliskiem przyrodniczym występującym w *Ostoi Magurskiej*. Siedlisko pod względem fitosocjologicznym reprezentowane jest tutaj przez 3 podzespoły: typowy (występujący w wariacie żyznym i ubogim), pokrywającym największe powierzchnie Parku, rzadsze: wilgotny z miesięcznicą trwałą i suchy – trawiasto turzycowy, oraz spotykany w kilku zaledwie lokalizacjach - wilgotny z czosnkiem niedźwiedzim. Drzewostan żyznej buczyny budowany jest głównie przez buka, któremu z różnym udziałem towarzyszą jawor, jodła, jesion, wiąz górski, grab, a także brzoza, osika, sosna i modrzew.

⁶⁴ Wydatki obejmowały m.in. koszty materiałów eksploatacyjnych, wynagrodzenia pracowników, koszty usług.

⁶⁵ W latach 2019-2024 utrzymanie ekosystemów łąkowo-pastwiskowych było dodatkowo finansowane ze środków europejskich i budżetu państwa w ramach projektu Ochrona zasobów przyrodniczych MPN.

- wpływy z opłat pobieranych w związku z działalnością edukacyjną Parku oraz za wstęp do obiektów związanych z tą działalnością: 49,9 tys. zł w 2019 r.; 38,6 tys. zł w 2020 r.; 78,8 tys. zł w 2021 r.; 95,8 tys. zł w 2022 r. i 100,6 tys. zł w 2023 r.

(akta kontroli tom IV str. 261)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

MPN nie posiadał obowiązującego dokumentu planistycznego uwzględniającego obszary N2000, a także obszary te nie stanowiły samodzielnej przesłanki do planowania środków finansowych na działalność Parku, skutkiem tego nie można było w pełni oszacować potrzeb finansowych na ich zarządzanie. Działania ochronne realizowane na terenie MPN pośrednio dotyczyły tych obszarów ponieważ ponad 99% powierzchni Parku pokrywało się z nimi.

Nie wystąpiło podwójne finansowanie opracowania dokumentu planistycznego. Należy wskazać że projekt PO sporządzony w 2016 r. wraz ze specjalistycznymi operatami dotyczącymi stanu przyrody w Parku stanowił bazę do opracowania projektu PO, który został przedłożony do MKiŚ w 2023 r.

Przychody Parku były zdywersyfikowane, a ich źródłem były przede wszystkim: budżet państwa, przychody własne, fundusz leśny (FL), środki europejskie oraz dotacje z ARiMR. Istotnymi elementami finansowania zadań realizowanych w Parku na obszarach N2000 były otrzymywane corocznie dotacje z FL oraz ARiMR. Z tychże środków były finansowane zabiegi ochronne w ekosystemach leśnych i nieleśnych. Ponadto Dyrektor wnioskował do podmiotów zewnętrznych o dofinansowania do projektów oraz darowizny. Środki otrzymywane z tego tytułu były wykorzystywane w sposób oszczędny, na cele zgodne z zawartymi umowami, a ich rozliczenia były wykonywane w wymaganych terminach.

OBSZAR

3. Nadzorowanie obszarów Natura 2000

Opis stanu
faktycznego

1-3. W Parku nie było procedur określających zasady sprawowania nadzoru nad obszarami N2000. Dyrektor wyjaśnił, że Park prowadził nadzór nad obszarami N2000 wg zasad określonych w regulaminie organizacyjnym. W związku z faktem, że przedmiot ochrony N2000 pokrywa się z priorytetami ochrony Parku, realizowano działania w zakresie opiniowania warunków zabudowy i projektów inwestycyjnych. Ponadto w ramach prac nad planowanymi zabiegami ochronnymi w Parku uwzględniono lokalizację stanowisk rozrodczych gatunków strefowych będących przedmiotami N2000.

(akta kontroli tom II str. 411)

W regulaminie organizacyjnym wskazano komórkę organizacyjną odpowiedzialną za zadania związane z nadzorem nad obszarami N2000, bez szczegółowego ujęcia form realizacji tego nadzoru. W projekcie PO z 2023 r. określono siedliska przyrodnicze oraz gatunki zwierząt i roślin wymagające ochrony według obszarów N2000 znajdujących się na terenie Parku. Zgodnie z tymi informacjami, wszystkie siedliska przyrodnicze miały pow. 13 285,7 ha, z czego 99,97% stanowiły siedliska przyrodnicze położone w N2000 *Ostoja Magurska*, natomiast w tym obszarze największy udział procentowy posiadały: *Żyzne buczyny* (9130) – 85,78%, *Kwaśne buczyny* (9110) – 4,93%, *Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe, jesionowe i olsy źródliskowe* (91E0) – 2,71%. (ekosystemy leśne), *Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie* (6520) – 2,58% (ekosystemy nieleśne).

(akta kontroli tom I str. 20-27, tom II str. 413-420)

W MPN w latach 2019-2024 r. jedynym obowiązującym dokumentem planistycznym były ZO, w których uwzględniono takie działania jak:

- usuwanie drzew w drzewostanach sosnowo-brzozowych na gruntach porolnych, w celu odsłonięcia buka, jodły i jawora (przebudowa drzewostanów)⁶⁶,
- stopniowe przeredzanie drzewostanu w celu stworzenia prawidłowych warunków do rozwoju i wzrostu jodły w drzewostanach mieszanych⁶⁷,
- regulacja składu gatunkowego struktury wiekowej i zagęszczenie drzew w drzewostanach (trzebież wczesna albo trzebież późna),
- zabiegi pielęgnacyjne w drzewostanach stanowiących Leśny Materiał Podstawowy, będący źródłem zbioru szyszek i nasion⁶⁸, zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym⁶⁹,
- hodowla materiału sadzeniowego w szkółkach leśnych niezbędnych do przebudowy przedplonowych sośnin porastających siedlisko buczyn karpackich,
- przygotowanie powierzchni do odnowień sztucznych (melioracje agrotechniczne)⁷⁰,
- zakładanie na siedliskach grądowych podokapowych upraw sztucznych złożonych z gatunków liściastych⁷¹,
- pielęgnowanie upraw leśnych – wykaszanie wokół sadzonek⁷²,
- regulacja zagęszczenia i składu gatunkowego drzew w uprawach (czyszczenia wczesne lub czyszczenia późne),
- ochrona upraw leśnych i młodników poprzez ich zabezpieczenie przed zwierzyną płową środkami zapachowymi (repelentami),
- ochrona na uprawach leśnych sadzonek gatunków domieszkowych osłonami indywidualnymi lub poprzez grodzenie⁷³,
- ochrona upraw leśnych i młodników poprzez naprawę istniejących ogrodzeń,
- regulacja liczebności jelenia⁷⁴ zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. *Prawo łowieckie*⁷⁵,
- zapobieganie erozji gleby i zwiększanie jej retencji przez odprowadzenie skumulowanego spływu wód opadowych ze stromych szlaków i dróg leśnych za pomocą poprzecznych drewnianych sączków.

Wszystkie powyższe działania dot. ekosystemów leśnych.

- Koszenie mechaniczne i ręczne łąk z usuwaniem biomasy, wypas lub włókowanie⁷⁶,
- przeciwdziałanie sukcesji poprzez usuwanie drzew pochodzących z samosiewu i krzewów naturalnego pochodzenia,
- ekstensywne użytkowanie rolnicze gruntów,

Powyższe działania dot. ekosystemów łądowych/nieleśnych.

⁶⁶ W zadaniach na lata 2022-2024 działanie to określono jako: Zabiegi wspomagające naturalne procesy sukcesyjne w drzewostanach przedplonowych na gruntach porolnych (przebudowa drzewostanu).

⁶⁷ W zadaniach na lata 2022-2024 działanie to określono jako: Kształtowanie korzystnych warunków wzrostu i rozwoju dla cennych gatunków lasotwórczych w drzewostanach mieszanych.

⁶⁸ Uwzględniono w zadaniach ochronnych na lata 2022-2024.

⁶⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1097.

⁷⁰ Uwzględniono w zadaniach ochronnych na lata 2022-2024.

⁷¹ Jak wyżej.

⁷² Jak wyżej.

⁷³ Jak wyżej.

⁷⁴ Gatunek ten nie jest objęty ochroną wynikającą z obszarów Natura 2000 w MPN.

⁷⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1082.

⁷⁶ W ZO na lata 2022-2024 działanie zostało określone jako: Wykaszanie mechaniczne i/lub ręczne łąk z usuwaniem biomasy, wypas, włókowanie, wykaszanie niedojadów.

W ZO określono działania dla kilku gatunków zwierząt i roślin, które były przedmiotem ochrony wynikającej z N2000, tj.:

- utrzymanie miejsc rozrodu nadobnicy alpejskiej poprzez pozostawienie stosów drewna bukowego na wytypowanych, nasłonecznionych miejscach,
- wykaszanie łąk wilgotnych dla zapewnienia odpowiednich warunków siedliska dla poczwarówki zwężonej poprzez uwzględnienie biologii gatunku przy określaniu terminów i metod koszenia,
- wykaszanie łąk dla zapewnienia odpowiednich warunków żerowiskowych i gniazdowych dla orła przedniego, orlika krzykliwego, trzmiełojada, puszczyka uralskiego i derkacza,
- poprawę stanu ochrony orła przedniego, orlika krzykliwego, trzmiełojada, bociana czarnego i puszczyka uralskiego poprzez podniesienie poziomu wiedzy o ich populacjach za pomocą obrączkowania osobników tych gatunków⁷⁷,
- utrzymanie właściwego stanu siedliska dla traszki karpackiej, traszki grzebieniastej i kumaka górskiego poprzez czyszczenie zbiorników wodnych w miarę potrzeb. Na lata 2022-2024 dodano działanie ochronne polegające na pobieraniu, w miarę potrzeb, wymazów ze skóry płazów pod kątem obecności grzyba powodującego śmiertelną chorobę wśród tych płazów,
- utrzymanie schronień letnich i monitoring populacji mopka (zadanie dodane na lata 2022-2024).

W ZO⁷⁸ (na lata 2022-2024) ujęto również wykonanie studni zapewniającej wodę dla Terenowej Stacji Edukacyjno-Badawczej w Polanach oraz budowę instalacji do produkcji pelletu z biomasy wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą. Dalszy opis w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom I str. 474-519)

Żyzna buczyna jest najpowszechniejszym zbiorowiskiem roślinnym Parku. W Standardowym Formularzu Danych (SFD) dla siedliska *żyźnej buczyny*⁷⁹ w obszarze N2000 *Ostoja Magurska* wskazano ocenę U1⁸⁰, na co wpłynęła stosunkowo niska ocena wskaźników: działania związane z pozyskaniem drewna (w granicach MPN chodzi o realizację działań z zakresu ochrony czynnej związanych z prowadzeniem cięć w drzewostanach bukowych), wielkość zasobów drewna martwego oraz drewna martwego wielkowymiarowego, a także ocena struktury przestrzennej drzewostanu⁸¹.

W Operacji Ochrony Ekosystemów Leśnych (OOEL) zidentyfikowano m. in. następujące zagrożenia:

- niezgodność składu gatunkowego drzewostanu z potencjalnym zbiorowiskiem roślinnym – drzewostan przedplonowe, nieprawidłowy skład gatunkowy odnowienia;
- nieprawidłowa struktura wiekowa i przestrzenna drzewostanów, nieprawidłowa struktura gatunkowa odnowień;
- zbyt mała ilość i nieprawidłowa struktura zasobów drewna martwego.

⁷⁷ Orlik krzykliwy – do 20 piskląt rocznie, orzeł przedni – do dwóch osobników rocznie, bocian czarny – do 15 piskląt rocznie, puszczyk uralski – do 10 piskląt rocznie.

⁷⁸ W pkt dot. sposobów ochrony czynnej ekosystemów na obszarach objętych ochroną czynną.

⁷⁹ Drzewostan żyźnej buczyny (9130) budowany jest głównie przez buka, któremu z różnym udziałem towarzyszą jawor, jodła, jesion, wiąz górski, grab, a także brzoza, osika, sosna i modrzew (SFD dla N200 *Ostoja Magurska* oraz OOEL str. 53).

⁸⁰ Wartość stanu siedliska przyrodniczego określa się jako: FV – stan właściwy, U1 – niewłaściwy/niezadowolający, U2 – niewłaściwy/zły.

⁸¹ Str. 13 SFD dla obszaru PLH180001.

W OOEL wskazano wydzielenia leśne MPN w których można (fakultatywnie) wykonywać zabiegi przebudowy drzewostanu lub kształtowania struktury odnowień.

Dyrektor MPN wyjaśnił, że operaty opracowane przez IOP PAN stanowiły podstawę do przygotowania projektu PO z 2023 r., a wskaźniki w nim nie były aktualizowane i są najbardziej aktualnym opracowaniem opisującym drzewostany w MPN.

(akta kontroli tom II str. 238-293, 434)

W ZO na lata 2019-2024 działania dotyczące ww. czynników wpływających na stan N2000 *Ostoja Magurska*⁸² były związane przede wszystkim z przebudową drzewostanu oraz kształtowaniem korzystnych warunków wzrostu i rozwoju dla cennych gatunków lasotwórczych w drzewostanach mieszanych. Biorąc pod uwagę działania ochronne, w których określono obszar Parku przewidziany do wykonania danego działania, to w latach 2019-2021 r. powyższe zadania stanowiły 76,57% wszystkich powierzchni, a w latach 2022-2024 było to 74,21% powierzchni wszystkich działań podejmowanych w ekosystemach leśnych. W latach 2019-2023 przebudowę drzewostanu prowadzono odpowiednio na powierzchni: 612, 600, 708, 709 i 670 ha (w 2024 r. zaplanowano 797 ha). W latach 2019-2023 w wydzieleniach leśnych zaplanowanych do przebudowy drzewostanu usunięto łącznie 2 356,88 m³ drzew, które co do zasady nie podlegało temu zabiegowi (buk, jodła, jawor⁸³), co stanowiło odpowiednio: 9,42% wszystkich usuniętych drzew w 2019 r., 13,42% w 2020 r., 5,01% w 2021 r., 11,59% w 2022 r. i 10,85% w 2023 r. Dalszy opis w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom I str. 20-27, 474-519, tom IV str. 3-108)

W ramach zabiegu kształtowania korzystnych warunków rozwoju w aneksie do OOEL wskazano roczną masę drewna (w m³) możliwą do pozyskania oraz intensywność cięć – średnio na poziomie do 6,18 (m³/ha/rok). Na próbie 16 lokalizacji (wydzielenia)⁸⁴ ustalono, że w przypadku trzech lokalizacji znacząco przekroczono intensywność cięć, tj. w wydzieleniach 109A w 2020 r. – 18,45 m³/ha, 59A w 2022 r. – 39,89 m³/ha i 218D w 2022 r. - 50,30 m³/ha.

Dyrektor wyjaśnił, że w wyniku kontroli w wydzieleniu 109A przeprowadzonej przez nadleśniczego, stwierdzono obecność niewielkiego fragmentu drzewostanu o rozluźnionym zwarcie, do którego doszło na skutek prowadzenia cięć brzegowych przy starszym podroście i żerdziowinie jodłowej. Na środku wspomnianego fragmentu rosną gonne buki o zredukowanej koronie (na skutek zamierania części ich wierzchołków), co może na zdjęciach lotniczych wyglądać jak luka bez osłony drzewostanu. Na pozostałej przeważającej części drzewostanu występują wszystkie fazy rozwojowe jodły o dobrej żywotności oraz nalot, podrost i tyczkowina bukowa. A drzewostan ma zwarcie dostosowane do wymagań wzrostowych jodły i buka. W zakresie wydzielen 59A i 218D dalszy opis w sekcji *stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom II str. 421-431, tom IV str. 88-140)

Istotnym działaniem ochronnym, które bezpośrednio łączyło się z siedliskami przyrodniczymi o charakterze nieleśnym było koszenie mechaniczne i ręczne łąk z usuwaniem biomasy lub wypas i włókovanie. W latach 2019-2024 zabieg ten został zaplanowany dla powierzchni około 600 ha i w każdym roku plan został zrealizowany w pełnym zakresie. Działanie to było również bezpośrednio związane z zapewnieniem bazy żerowiskowej dla ptaków drapieżnych wymagających ochrony.

⁸² W MPN obszar ten w ponad 90% stanowiły ekosystemy leśne.

⁸³ W tym buk stanowił od 87 do 99% tych gatunków drzew.

⁸⁴ Obręb Ochronny Krempna: 199B (2019, 2020, 2021), 198B (2019, 2020), 215A (2021), 201B (2022), 218D (2022), 101A (2023), 200B (2023); Obręb Ochronny Żmigród: 105B (2019), 107A (2019), 109A (2020), 103A (2020), 104A (2021), 108A (2021, 2023), 59A (2022), 106A (2022), i 57A (2023).

(akta kontroli tom I str. 474-519, tom IV str. 141-176)

Innym istotnym czynnikiem wpływającym na ogólny stan obszaru *Ostoja Magurska* była ilość martwego drewna. Z analizy 46 powierzchni kołowych⁸⁵ o rozmiarze od 401 m² do 552 m² wynikało, że nastąpił wzrost ilości martwego drewna średnio na 1 ha z 23 m³ w 2014 r.⁸⁶ do 39,94 m³ w 2024 r.

(akta kontroli tom II str. 504-506)

Dyrektor prowadził również nadzór nad pozostałymi obszarami N2000, tj. *Bednarka, Kościół w Skalniku, Łysa Góra i Wisłoka z dopływami*. Siedliska przyrodnicze wymagające ochrony w ramach N2000 zajmowały na tych obszarach łącznie 3,4 ha. Działania ochronne polegały na utrzymaniu gruntów rolnych w dotychczasowym użytkowaniu, prowadzeniu szkółki leśnej do produkcji materiału sadzeniowego drzew i krzewów oraz wykaszaniu łąk.

W przypadku wszystkich działań związanych z ekosystemami leśnymi, nieleśnymi oraz ochroną czynną gatunków roślin i zwierząt Dyrektor w latach 2022-2024 opracowywał roczne zadania rzeczowe, które następnie były zatwierdzane przez MKiŚ. Realizacja zadań była potwierdzana w formie sprawozdań, z których wynikał zakres zrealizowanych działań, a także wskazywano uzasadnienie w przypadku, gdy działanie nie było realizowane w pełnym zakresie. Zadania, które dot. ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt wskazanych w N2000 *Ostoja Magurska* lub *Beskid Niski* były realizowane zgodnie z potrzebami Parku ujętymi w ww. zadaniach rzeczowych. Do potrzeb tych należały działania ochronne tożsame z ZO na lata 2022-2024.

(akta kontroli tom I str. 20-27, tom II str. 381-382, tom IV str. 141-176)

MPN nie posiadał dokumentu planistycznego dla obszarów Natura 2000 znajdujących się w części na jego terenie, w związku z tym nie uwzględnił również monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych dla obszarów N2000 w dokumencie planistycznym.

(akta kontroli tom II str. 411)

W zakresie N2000 *Beskid Niski* Dyrektor MPN prowadził stały monitoring nad gatunkami ptaków wskazanymi w tym obszarze. Monitoring był realizowany w formie lustracji terenowej na wybranych powierzchniach próbnych, cyklicznie każdego roku od marca do lipca. MPN prowadził monitoring również poprzez opiniowanie inwestycji w otulinie Parku oraz kontrolę dokumentacji z planami cięć.

Dyrektor wyjaśnił, że w ZO na lata 2019-2024 uwzględniono tylko część monitoringu stanu przedmiotów ochrony dla obszarów N2000. Był to monitoring wykonywany przez pracowników Parku oraz zewnętrzne podmioty w ramach badań naukowych czy realizacji projektów ze środków zewnętrznych. Ponadto na obszarze N2000 MPN wykonywany był monitoring zlecony przez GIOŚ, który stanowił uzupełnienie wiedzy o stanie niektórych przedmiotów ochrony MPN. Nie wszystkie przedmioty ochrony obszarów N2000 były monitorowane z uwagi na brak wystarczającego zaplecza kadrowego. Niektóre monitoringi – w szczególności stanu siedlisk leśnych: *Kwaśne buczyny* (9110), *Żyzne buczyny* (9130), *Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny* (9170), *Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach* (9180) *Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe* (91E0) wymagają bardzo dużych nakładów pracy, a co z tym związane środków finansowych. W latach 2023-2024 podjęto próby znalezienia środków zewnętrznych na realizację tego monitoringu, jednakże do chwili obecnej bezskutecznie.

⁸⁵ Przekazanych przez Park w trakcie niniejszej kontroli.

⁸⁶ Ostatni monitoring.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dyrektor w przedłożonym do MKiŚ projekcie ZO na lata 2022-2024 r. w pkt dotyczącym sposobów ochrony czynnej ekosystemów na obszarach objętych ochroną czynną ujął działania ochronne polegające na: wykonaniu studni zapewniającej wodę dla Terenowej Stacji Edukacyjno-Badawczej w Polanach oraz budowę instalacji do produkcji pelletu z biomasy wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą. Działanie to było nierzetelne ponieważ ww. działania ochronne nie służyły ochronie czynnej ekosystemów i miały przede wszystkim charakter inwestycyjny.

Dyrektor wyjaśnił, że w przypadku braku uwzględnienia ww. inwestycji w obowiązującym MPN właściwym zarządzeniu MKiŚ w sprawie ZO, Park każdorazowo musiałby występować do MKiŚ o uzyskanie zgody na odstępstwa od zakazów, wyszczególnionych w art. 15 uop. Należy zwrócić uwagę, że w przypadku aplikowania do zewnętrznych funduszy na planowane inwestycje, istnieje wymóg ich wpisania do planu ochrony PN, a w przypadku jego braku do zadań ochronnych (do wyjaśnień załączono pismo Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, w którym wskazano, iż w przypadku działań określonych w art. 58 ust. 3a pkt 1a⁸⁷ ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach⁸⁸ należy te zadania uwzględnić w PO lub ZO).

(akta kontroli tom II str. 435-436)

NIK nie neguje potrzeby realizacji wskazanych zadań, jednak nie wpisywały się one w zakres zadań ochrony czynnej. Ochrona czynna w ekosystemach, stosownie do art. 5 pkt 5 uop, polega na stosowaniu, w razie potrzeby, zabiegów ochronnych w celu przywrócenia naturalnego stanu ekosystemów i składników przyrody lub zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów. Wydatki inwestycyjne powinny zostać zaplanowane w innych dokumentach związanych z działalnością Parku, np. w rocznym planie finansowym.

2. Dyrektor MPN w latach 2019-2023 r. nierzetelnie nadzorował realizację zadania ochronnego wskazanego w obowiązujących ZO polegającego na przebudowie drzewostanu, czyli usuwaniu z terenów porolnych drzew (sosna, brzoza) w celu odsłonięcia drzewostanu docelowego składającego się z buka, jodły i jawora, skutkiem czego usunięto łącznie 2 356,88 m³ drewna gatunków drzew stanowiących drzewostan docelowy właściwy dla obszaru N2000 *Ostoja Magurska*.

Dyrektor (powołując się na uzasadnienie projektu zadań ochronnych, OOEL oraz zasady hodowli lasu⁸⁹) wyjaśnił, że zabiegi wspomagające naturalne procesy sukcesyjne w drzewostanach przedplonowych na gruntach porolnych są klasycznymi zabiegami w trakcie przebudowy przedplonów, powstałych w latach 50-tych XX wieku w wyniku zalesień gruntów rolnych opuszczonych przez miejscową ludność. Wyrosnięte pod okapem tych drzewostanów młodniki złożone z gatunków docelowych zgodnych z siedliskami Puszczy Karpackiej wymagają częściowego

⁸⁷ Środki funduszu leśnego, o których mowa w art. 57 ust. 2, mogą być przeznaczone na cele określone w ust. 2 pkt 2, 3, 5a i 6 w lasach znajdujących się w użytkowaniu wieczystym parków narodowych. Tymi celami są: badania naukowe, tworzenie infrastruktury niezbędnej do prowadzenia gospodarki leśnej, ochronę przyrody w lasach realizowaną metodami gospodarki leśnej, inne zadania z zakresu gospodarki leśnej w lasach.

⁸⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 530 ze zm.

⁸⁹ Załącznik nr 1 do Zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 108 z dnia 05 grudnia 2023 r.

odsłonięcia i stwarzania im optymalnych warunków wzrostu i rozwoju. Działania w przebudowanych drzewostanach obejmować powinny również cięcia kształtujące strukturę powstającego drzewostanu, szczególnie w miejscach, w których do piętra drzewostanu głównego przechodzą grupy i kępy istniejących już teraz podsadzeń i podrostów jodłowych oraz jednolitych fragmentów aktualnego drzewostanu. Docelowy skład gatunkowy drzewostanów powinien odpowiadać typowi lasu wskazanemu w taksacji oraz na podstawie analizy informacji o potencjalnym zbiorowisku roślinnym (został on zaproponowany dla każdego wydzielenia w opisach taksacyjnych). Zabieg ochronny związany z przebudową drzewostanów przedplonowych obejmuje w zależności od sytuacji drzewostanowej, szereg działań ochronnych zmierzających do przebudowy w kierunku składów zgodnych z siedliskiem, stwarzając podstawę do przyszłego odtworzenia ich naturalnych struktur. W zabiegu, który jest konglomeratem różnych działań, usunięciu podlegają nie tylko gatunki przebudowy (sosna, modrzew, świerk, brzoza) lecz także gatunki stanowiące składnik przyszłego drzewostanu docelowego jak buk, jesion, jawor czy inne gatunki w zależności od sytuacji zastanej w drzewostanie podlegającym przebudowie, jak również celu do jakiego zmierza. Zabieg związany z przebudową drzewostanów na gruntach porolnych, realizowany jest w nawrotach z częstotliwością uzależnioną od konkretnej sytuacji drzewostanowej, co jest podstawą do wykonania zabiegu w danym roku. Leśniczy będący osobą bezpośrednio nadzorującą prace w terenie przedstawia dla zabiegu przebudowy na gruntach porolnych lokalizacje, wymagające ingerencji poprzez wprowadzenie zabiegów ochronnych. Przygotowane dane podlegają sprawdzeniu, zarówno pod kątem celowości wykonywania zabiegu przez właściwego nadleśniczego podczas weryfikacji w terenie przedstawionych danych jak również później przez członków Zespołu ds. Ochrony Przyrody pod kątem braku przeciwwskazań w zakresie uwarunkowań przyrodniczych, tj. ewentualne występowanie stref ochronnych czy gatunków rzadkich.

(akta kontroli tom II str. 426-429)

Zgodnie z komunikatem nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁹⁰, należy prowadzić nadzór nad wykonaniem zadań w celu ich oszczędnej, efektywnej i skutecznej realizacji (II.C.11).

W ZO na lata 2019-2021 r. wskazano, że przebudowa drzewostanu powinna polegać na usuwaniu drzew w drzewostanach sosnowo-brzozowych na gruntach porolnych, w celu odsłonięcia buka, jodły i jawora. W OOEL, który był merytoryczną podstawą do opracowania PO z 2023 r. oraz stanowił najbardziej aktualną wiedzę o ekosystemach leśnych w Parku, nie zakładano możliwości usuwania drzewostanu docelowego w ramach tego zabiegu (co potwierdził również IOP PAN w trakcie niniejszej kontroli). Istotny jest również zapis zagrożenia dla siedliska Żyznej buczyny (9130) zawarty w SFD dla N2000 *Ostoja Magurska*, tj. w obszarze N2000 *Ostoja Magurska* wskazano ocenę U1, na co wpłynęła stosunkowo niska ocena wskaźników: działania związane z pozyskaniem drewna (w granicach MPN chodzi o realizację działań z zakresu ochrony czynnej związanych z prowadzeniem cięć w drzewostanach bukowych).

(akta kontroli tom II str. 238-293, tom IV str. 88-108, 241-244)

Należy również wskazać na czynnik ekonomiczny i społeczny, który niewątpliwie wpływał na decyzje podejmowane w Parku. W 2024 r. MPN zaprzestał pozyskiwania drewna liściastego w ramach zabiegów ochronnych, a także opracował stosowne

⁹⁰ Komunikat nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych.

zarządzenie⁹¹ zakazujące usuwania gatunków drzew docelowych w ramach działania polegającego na przebudowie drzewostanu. Dyrektor Parku w korespondencji z MKiŚ zwracał się z prośbą o wsparcie w działaniach zmierzających do zapewnienia możliwości zakupu drewna opałowego przez społeczność lokalną, w związku z podjętą decyzją o zawieszeniu prowadzenia zabiegów ochrony czynnej na leśnych siedliskach przyrodniczych Parku, w celu lepszej ich ochrony i wynikającym z tego niemal całkowitym zaprzestaniu pozyskania drewna stosownego bukowego. W innej korespondencji MPN wskazał, że uzyskuje przychody głównie ze sprzedaży surowca drzewnego, jednak z uwagi na zmniejszenie przychodów, nie ma możliwości pokrycia wkładu własnego realizowanych projektów z tego źródła.

W związku z wydaniem zarządzenia nr 33.2024 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad prowadzenia zabiegów ochrony czynnej, NIK nie formułuje w tym zakresie wniosku.

(akta kontroli tom IV str. 245-260)

3. Dyrektor Parku w 2022 r. nie zapewnił prawidłowej realizacji zadania ochronnego wskazanego w obowiązujących ZO polegającego na kształtowaniu korzystnych warunków rozwoju dla cennych gatunków lasotwórczych, co skutkowało usunięciem drzew ze zbyt dużą intensywnością w dwóch wydzieleniach leśnych (59A i 218D), których łączna powierzchnia wynosiła 14,56 ha. Działanie to stanowiło naruszenie art. 8b ust. 1 pkt 1 uop poprzez prowadzenie działań w ekosystemach Parku, które nie zmierzały do zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej oraz walorów krajobrazowych Parku.

Dyrektor wyjaśnił, że w wydzieleniu 59A w Obwodzie Ochronnym Hałbów, zrealizowano zabieg ochronny – cięcia odsłaniające odnowienia jodłowe. Zadanie mające na celu zwiększenie ilości światła docierającego do jodeł w podroście, zostało wykonane na stosunkowo dużej powierzchni ze znaczną intensywnością. W początkowym zamyśle, zabieg miał być rozłożony na kilka nawrotów, aby stopniowo wpuszczać światło dla odnowienia jodłowego. Jednak z uwagi na potencjalne uszkodzenia młodego pokolenia drzew w kolejnych nawrotach uznano, że warto spróbować wykonać ten zabieg jednorazowo. Nałożenie się obu zabiegów w połączeniu ze zwiększoną intensywnością odsłaniania podrostu jodłowego, doprowadziło po powstaniu zbyt dużej powierzchni pozbawionej okapu drzewostanu bukowego. W konsekwencji istotnie zwiększyła się ilość światła docierającego do runa leśnego. W wyniku oceny efektów podjętych działań uznano, że zabieg był wykonany nieco zbyt radykalnie. Nie można jednak mówić, że był to zrąb ani tym bardziej zrąb zupełny, czy też eliminacja roślinności, a usuwanie grubszych drzew było bowiem jedynie zabiegiem pielęgnacyjnym. Ponadto zabieg nie był realizowany w drzewostanie bukowym w wieku 120 lat, a jedynie ze znacznym udziałem drzew buka w wieku 120 lat (stanowił on niespełna 40%). W trakcie wykonywania zabiegu nie były usuwane buki o pierśnicy powyżej 65 cm, zgodnie z zapisami projektu PO dla MPN. W wydzieleniu 218D występuje drzewostan odroślowy bukowy (według operatu z 2000 r.) z występującą pojedynczo jodłą oraz sosną. Operat nie wskazuje udziału warstw podrostu, nalotu, czy innych faz rozwojowych młodszych klas wiekowych jodły, co jest błędem, gdyż na powierzchni wspomnianego wydzielenia znajdują się wszystkie wspomniane fazy rozwojowe jodły. Celem (zabiegu) było doprowadzenie do zwiększenia udziału jodły, zahamowanie jej dalszej regresji,

⁹¹ Zarządzenie nr 33.2024 Dyrektora MPN z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad prowadzenia zabiegów ochrony czynnej.

poprawienie jej żywotności oraz stworzenie drzewostanu bukowego z dużym udziałem jodły pochodzącej z naturalnego odnowienia. W wyniku kontroli przeprowadzonej w dniu 24 października 2024 r. stwierdzono obecność niewielkiego fragmentu drzewostanu o rozluźnionym bądź przerwanym zwarcie do którego doszło na skutek prowadzenia cięć o charakterze stopniowym przy starszym podroście i żerdziwinie jodłowej. Na środku wspomnianego fragmentu znajduje się starszy podrost jodłowy (młodnik) nad którym jest nieznacznie przerwane zwarcie, co może na zdjęciach lotniczych wyglądać jak luka pozbawiona młodszego drzewostanu jodłowego. Na pozostałej przeważającej części drzewostanu występują wszystkie fazy rozwojowe jodły o dobrej żywotności.

Dyrektor MPN wyjaśnił również, że propozycje lokalizacji przeznaczonych do wykonywania zabiegów w ramach zadań ochronnych podawane są przez leśniczych obwodów ochronnych, następnie są weryfikowane przez Zespół ds. Ochrony Przyrody oraz nadleśniczych. Po analizie projektów są one przedstawione do zatwierdzenia przez dyrektora lub jego zastępcę. Przygotowany na tej podstawie projekt zadań ochronnych jest przedstawiany do zaopiniowania Radzie Naukowej MPN i następnie trafia do Ministerstwa w celu zatwierdzenia zadań ochronnych na dane lata. Po zatwierdzeniu zadań przez Ministra są na ich podstawie sporządzane szacunki brakarskie przez poszczególnych leśniczych, a następnie planowana realizacja zadań ochronnych. Szacunki brakarskie są kontrolowane przez nadleśniczych i na ich podstawie są sporządzane wnioski cięć oraz plany finansowe na dany rok.

W związku z wydaniem zarządzenia nr 33.2024 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad prowadzenia zabiegów ochrony czynnej, NIK nie formułuje w tym zakresie wniosku.

(akta kontroli tom II str. 431-503, tom IV str. 249-251)

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor nierzetelnie sprawował nadzór nad obszarami N2000 znajdującymi się w granicach Parku. W przypadku czterech obszarów (*Bednarka, Kościół w Skalniku, Łysa Góra i Wisłoka z dopływami*) nadzór nad realizacją działań wynikających z ZO na lata 2019-2024 miał charakter wystarczający i odpowiadał uzasadnionym potrzebom, które zachodziły w związku z niewielką powierzchnią tych obszarów. Nadzór nad zadaniami związanymi z ochroną gatunkową ptaków (obszar *Beskid Niski*) również był wystarczający i odbywał się w sposób ciągły. MPN corocznie wykonywał zaplanowane zabiegi związane z utrzymywaniem ekosystemów nieleśnych, które miały istotne znaczenie dla utrzymania, kluczowych dla Parku, gatunków ptaków. W przypadku prowadzenia działań dotyczących ekosystemów leśnych – bezpośrednio związanych z obszarem N2000 *Ostoja Magurska*, Dyrektor nadzorował realizację działań w sposób niewystarczający. Dwa największe zadania ochronne w ekosystemach leśnych (Park w 96% jest pokryty lasem) dot. przebudowy drzewostanu i kształtowania korzystnych warunków rozwoju. Działanie nierzetelne polegało na tym, że MPN wykonywał przebudowę drzewostanu usuwając corocznie również około 10% gatunków drzew docelowych dla tego obszaru N2000. W przypadku kształtowania korzystnych warunków rozwoju w 2022 r., w dwóch wydzieleniach leśnych wykonano ten zabieg z intensywnością znacznie wykraczającą poza wyznacznik przyjęty w OOEL – łączna powierzchnia tych wydzieleni wyniosła 14,56 ha (w 2022 r. zabieg ten był wykonany na łącznej powierzchni 421 ha⁹²), co stanowiło naruszenie art. 8b ust. 1 pkt 1 uop. Dyrektor prawidłowo nadzorował realizację działań związanych z ilością martwego drewna w obszarze ochronny czynnej Parku.

⁹² W próbie za ten rok w niniejszej kontroli uwzględniono 74,44 ha.

Wskazać należy, że w trakcie niniejszej kontroli Dyrektor wydał zarządzenie, w którym określił ogólne zasady prowadzenia działań ingerujących w drzewostan Parku. Zasady te dotyczyły przede wszystkim: przebudowy drzewostanu, kształtowanie korzystnych warunków rozwoju oraz prowadzenia cięć z zakresu bezpieczeństwa na szlakach i drogach. W zarządzeniu podkreślono znaczenie gatunków drzew docelowych dla obszaru N2000 *Ostoja Magurska*.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zawieranie w projektach zarządzeń dot. zadań ochronnych (w opisie sposobów ochrony czynnej) działań mających na celu przywrócenie lub zachowanie naturalnego stanu ekosystemów i składników przyrody.
2. Podjęcie działań zmierzających do uwzględnienia w dokumentach planistycznych obszarów N2000 zgodnie z zakresem wynikającym z art. 28 ust. 10 ustawy *o ochronie przyrody*.
3. Podjęcie działań zmierzających do ustalenia rzeczywistej powierzchni Parku według granic określonych w rozporządzeniu *o utworzeniu MPN*.
4. Planowanie zadań ochronnych (ZO) w granicach Parku opisanych w rozporządzeniu *o utworzeniu MPN*.
5. Zapewnienie przeprowadzania konsultacji społecznych w pełnej formie przewidzianej przepisami prawa, w przypadku opracowania projektu dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 28 stycznia 2025 r.

Kontrolerzy
Paweł Miśkiewicz
Specjalista k. p.

/-/

Mateusz Malig
Starszy inspektor k. p.

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Stefan Gados

/-/

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym
dokonał:

DYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Rzeszowie
/-/
Stefan Gados